

Agendapunt 3, raadsvergadering 14 juni 2022

Afleggen verklaringen door de fracties in verband met de gevoerde coalitieonderhandelingen

Hierbij van mij als griffier enkele feiten en opmerkingen die wellicht voor de raadsleden bij dit agendapunt 3 van pas kunnen komen.

- **Gemeenteraadsverkiezingen, maart 2022**

Op 14/15/16 maart 2022 zijn de 4-jaarlijkse gemeenteraadsverkiezingen gehouden.

Op 21 maart 2022 heeft het centraal stembureau de uitslag van de verkiezingen vastgesteld en daartoe het proces-verbaal, volgens [model P22](#), opgemaakt.
Dat proces-verbaal is in iBabs bij dit agendapunt 3 te raadplegen.

- **Coalitieonderhandelingen**

Daarna zijn de onderhandelingen gestart voor het vormen van een coalitie voor de zittingsperiode 2022-2026.

Voor dergelijke onderhandelingen gelden geen wettelijke voorschriften, landelijk noch lokaal.

In de Gemeentewet staat in [artikel 35](#) slechts één bepaling die de coalitieonderhandelingen raakt. Daar staat namelijk *'De burgemeester wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de college-onderhandelingen. Hij wordt alsdan in de gelegenheid gesteld zijn opvattingen over voorstellen ten behoeve van het collegeprogramma kenbaar te maken'*.

Let op het verschil in woorden: collegeonderhandelingen (niet: coalitieonderhandelingen) + collegeprogramma (niet: coalitieprogramma).

Daar de coalitieonderhandelingen vormvrij zijn kan in elke gemeente een keuze worden gemaakt, die al dan niet tot een vast gebruikt verwordt.

Zo ook in de gemeente Leudal. In onze gemeente is het sinds haar ontstaan het gebruik dat de politieke groepering die bij de gemeenteraadsverkiezingen de meeste stemmen behaalt het initiatief neemt en van de andere groeperingen ook krijgt.

In 2022 nam daardoor de politieke groepering Samen Verder het initiatief dat in handen werd gelegd van haar lijsttrekker, de heer drs. M. Graef.

- **Drie fases in de coalitieonderhandelingen**

Het proces van de coalitieonderhandelingen bestond uit drie fases:

1. De verkenningfase.

Dit is de fase waarin de verkenner met (door hun fractie en bestuur aangewezen 2 à 3) vertegenwoordigers van elke fractie en haar partijbestuur gesprekken voert om in beeld te brengen welke mogelijkheden en onmogelijkheden er zijn om coalities te vormen.

Deze fase kent als eindresultaat dat met enkele fracties en hun partijbestuur de informatiefase zal worden ingegaan omdat met hen naar verwachting de meest wenselijke coalitie kan worden gevormd en dat de overige fracties en hun besturen vooralsnog 'in de wachtkamer' van de onderhandelingen terechtkomen.

2. De informatiefase.

Dit is de fase waarin de informateur met (door hun fractie en bestuur aangewezen 2 à 3) vertegenwoordigers van enkele fracties en hun partijbestuur gesprekken voert over:

- Hoeveel wethouders willen zij t.z.t. door de gemeenteraad benoemd zien;
- Hoeveel formatie (uitgedrukt in fte) willen zij dat de gemeenteraad gaat vaststellen;
- Welke personen zijn beschikbaar en geschikt om als kandidaat-wethouder voor benoeming te worden genomineerd + wordt die kandidatuur door de mogelijke coalitiefracties gesteund;
- Welke bestuurlijke portefeuilles ambiëren de kandidaat-wethouders en kan daarover onderlinge overeenstemming worden bereikt (Nb. Pas in het constituerend beraad van de collegevergadering ná de benoeming en beëdiging als wethouder neemt het college een besluit over de definitieve portefeuilleverdeling);
- Welke voornemens willen de mogelijke coalitiepartners in een coalitieprogramma voor de zittingsperiode opnemen (hierbij worden ook de 'oppositiefracties' geraadpleegd die daarbij veelal verwijzen naar hun verkiezingsprogramma).

In deze fase worden, zodra de kandidatuur van wethouders bekend is, de op grond van artikel 6 van het [Reglement van orde raadsvergaderingen Leudal 2015](#) benodigde (a) verklaringen omtrent het gedrag bij [Justis](#) van het ministerie van Justitie en Veiligheid aangevraagd en (b) risicoanalyses integriteit door een extern bureau uitgevoerd (dit jaar door Necker van Naem).

Deze fase kent als eindresultaat dat de mogelijke coalitiefracties en hun partijbesturen over de voornoemde punten overeenstemming hebben bereikt.

3. De formatiefase.

Dit is de fase dat de formateur de burgemeester informeert over de uitkomsten van de 'collegeonderhandelingen' als bedoeld in [artikel 35](#) van de Gemeentewet en aan de burgemeester verzoekt om een raadsvergadering te beleggen waarin alle fracties verklaringen kunnen afleggen over de gevoerde coalitieonderhandelingen + waarin de gemeenteraad wordt voorgesteld om besluiten te nemen over het aantal te benoemen wethouders, de daarbij behorende hoeveelheid fte en over de benoeming van enkele personen tot wethouder resp. (zo mogelijk direct) de raadsvoorzitter hun beëdiging verzorgt.

De formateur zorgt er tevens voor dat de gemeenteraad kan kennisnemen van het coalitieprogramma van de nieuwe coalitie. In de gemeente Leudal is het coalitieprogramma stevast een programma dat wordt vastgesteld door (a) de coalitiefracties en (b) hun partijbesturen.

Het is dus geen raadsprogramma en wordt daarom ook niet ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Uiteraard kunnen alle fracties, dus ook de oppositiefracties, van hun opvattingen over het coalitieprogramma doen blijken (dat kan al bij dit agendapunt 3).

Deze fase kent als eindresultaat dat de raadsvergadering wordt belegd om de voornoemde onderwerpen aan de orde te stellen.

- **Aanpak agendapunt 3 raadsvergadering 14 juni 2022**

De rol van verkenner + van informateur + van formateur is in 2022 in handen gegeven van de heer drs. M. Graef, die bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 lijsttrekker van lijst 1 van Samen Verder was.

Daar de heer Graef nu tevens raadslid is kan hij 'eenvoudig' in de gelegenheid worden gesteld om tijdens de raadsvergadering een verklaring af te leggen.

In de presidiumvergadering van 31 mei 2022 is afgesproken dat het agendapunt 3 van de raadsvergadering van 14 juni 2022 als volgt wordt aangepakt:

- Eerst legt de formateur een verklaring af over de door hem verrichte werkzaamheden;
- Daarna leggen de fracties een verklaring af over het proces van de gehouden coalitieonderhandelingen + geven zij naar behoefte een reactie over het coalitieprogramma 2022-2026.

Bij dit agendapunt 3 ligt geen voorstel voor besluitvorming voor.

Het agendapunt wordt door de raadsvoorzitter afgesloten zodra de desbetreffende verklaringen zijn afgelegd.

Heythuysen, 10 juni 2022

Drs. W.A.L.M. Cornelissen

Griffier.